

<https://doi.org/10.37827/ntsh.chem.2019.56.193>

**ГАЛИНА МІДЯНА
(ДО 60-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

Директор Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України, дійсний член Наукового товариства імені Шевченка, старший науковий співробітник, кандидат хімічних наук Галина Григорівна Мідяна у липні цього року зустрічає свій ювілей.

Народилася Галина Григорівна 20 липня 1959 року в с. Черніїв Івано-Франківського району Івано-Франківської області у сім'ї, де завжди панувала любов і повага до людей, навчання та праці. У такій атмосфері вона зростала і цей позитивний настрій дотепер передає всім, з ким спілкується щодня. Ще під час навчання у середній школі проявляла неабияку зацікавленість до хімії, предмету, який згодом став улюбленим, а відтак мав вирішальний вплив на вибір майбутньої професії. А тому після успішного закінчення у 1976 році Черніївської середньої школи із золотою медаллю Галина Григорівна вступила на перший курс хімічного факультету Львівського державного університету імені Івана Франка, який закінчила у 1981 році, отримавши кваліфікацію «Хімік. Викладач хімії».

Розпочала свою наукову і трудову діяльність Галина Григорівна Мідяна у відділі хімії окислювальних процесів Інституту геології та геохімії горючих копалин

АН УРСР на посаді інженера як молодий спеціаліст за скеруванням Міністерства освіти УРСР. У 1983 р. вступила до аспірантури без відриву від виробництва за спеціальністю «Фізична хімія». В зв'язку з реорганізацією Інституту геології і геохімії горючих копалин АН УРСР та утворенням з ініціативи академіка АН УРСР, доктора хімічних наук, професора Романа Володимировича Кучера Відділення фізико-хімії і технології горючих копалин Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського АН УРСР з 1986 р. працює на посаді інженера спочатку відділу хімії окислювальних процесів, а з 1987 р. по 1992 р. – інженера відділу хімії і біотехнології горючих копалин цього ж Відділення.

У 1989 р. Галина Григорівна захищає кандидатську дисертацію на тему: «Вплив природи розчинників на реакцію епоксидування олефінів надкислотами» під керівництвом академіка АН УРСР, доктора хімічних наук, професора Романа Володимировича Кучера та кандидата хімічних наук, доцента Романа Григоровича Макітри.

З 1992 р. по 1993 р. Г. Г. Мідяна працювала на посаді молодшого наукового співробітника відділу хімії і біотехнології горючих копалин Відділення фізико-хімії і технології горючих копалин Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України, з 1994 р. – наукового співробітника, а з 2001 р. – старшого наукового співробітника цього ж відділу.

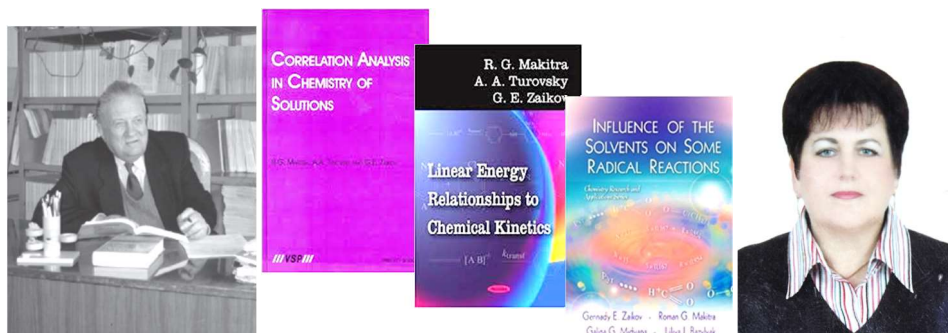
У 2005 році Вища атестаційна комісія України затверджує Г. Г. Мідяну у вчену званні старшого наукового співробітника зі спеціальності «Фізична хімія».

Свою наукову і трудову діяльність Галина Григорівна успішно поєднувала з адміністративною, адже з 1994 р. по 2006 р. виконувала обов'язки ученого секретаря Відділення фізико-хімії горючих копалин Інституту фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України, з 2006 р. – керівника Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, а у 2011 році затверджена на посаді директора цієї ж установи.

Вся наукова діяльність Галини Григорівни Мідяної нерозривно пов'язана з Відділенням ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, в якому вона працює понад 40 років в рамках актуального і перспективного наукового напрямку – фізична хімія розчинів. Разом з керівником, учителем та наставником, доктором хімічних наук, доцентом Романом Григоровичем Макітрою впродовж багатьох років досліджувала вплив розчинників на кінетику хімічних реакцій, опрацьовуючи одержані дані на основі принципу лінійності вільних енергій за допомогою багатопараметрових рівнянь. З використанням такого принципу опрацьована модель фізико-хімічної взаємодії в розчинах, що дає можливість кількісно узагальнювати дані з впливу фізико-хімічних властивостей органічної фази на низку фізико-хімічних процесів, в т. ч. на величини коефіцієнтів розподілу в екстракційних системах, набрякання полімерів та вугілля, екстракцію вугілля. Вперше у світовій практиці в Інституті геології і геохімії горючих НАН України такий підхід був застосований до різних термодинамічних рівноважних процесів (розподіл речовин між двома фазами, розчинність газів у різних розчинниках та ін.). Результати багаторічних наукових досліджень і системних напрацювань Галини Григорівни Мідяної характеризуються комплексністю, системністю та оригінальністю авторського підходу; вони знайшли відображення у понад 180 наукових публікаціях, з яких більше 45 робіт за останніх 5 років.

Грунтовною монографією за участі вченої є «Вплив розчинників на деякі радикальні реакції» («Influence of the solvents on some radical reactions» / Makitra R.G.,

Midyana G.G., Bazylyak L.I., Zaikov G.E. // Chemistry Research and Applications Series, Nova Science Publ., New York, 2010). Основою даної монографії є обробка низки експериментальних даних, в результаті якої доведено, що природа реакційного середовища має значний вплив як на швидкість, так і на механізм гомолітичних реакцій. Такий вплив можна кількісно пов'язати з фізико-хімічними характеристиками середовища на основі принципу лінійності вільних енергій з використанням багатопараметрових рівнянь.

Р. Г. Макітра

Г. Г. Мідяна

Монографії, в яких описані результати досліджень Г. Мідяної та Р. Макітри з вивчення впливу розчинників на кінетику хімічних реакцій з використанням принципу лінійності вільних енергій за допомогою багатопараметрових рівнянь.

Участь Г. Г. Мідяної у науково-дослідних роботах в рамках важливих наукових національних програм, зокрема «Програми невідкладних заходів з запобігання загостренню екологічної та соціальної ситуації у м. Бориславі», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 29. 11. 2001 р. № 544 – р., Комплексної програми наукових досліджень НАН України «Надійність і довговічність матеріалів, конструкцій, обладнання та споруд» («Ресурс–2»), Цільової комплексної програми фундаментальних досліджень НАН України «Нанотехнології та наноматеріали» підтверджує її уміння формулювати та вирішувати наукові проблеми.

Галина Григорівна Мідяна є не тільки знаним фахівцем своєї справи, а й прекрасним адміністратором, вимогливим і відповідальним керівником, сумлінне ставлення якого до своїх обов'язків надають їй авторитету та поваги серед колег і друзів. У колі дослідників хімії Галині Григорівні Мідяній належить почесне місце. Вона заслужено користується авторитетом серед хімічної громадськості України та колег поза її межами. Зокрема, творчо і плідно працює з ученими Польщі, Грузії, Молдови, Німеччини та інших країн. Активний учасник багатьох міжнародних та вітчизняних наукових конференцій, симпозіумів, зібрань, присвячених актуальним проблемам хімічної науки. Під її керівництвом були організовані і проведені конференції «Наукові читання», приурочені до 20-ої та 25-ої річниць з дня заснування Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України.

Галина Григорівна Мідяна є не тільки директором Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, але й проводить значну науково-організаційну роботу поза його межами – вона є членом редакційної колегії «Збірника наукових

праць НТШ. Серія Хемічна», а також дійсним членом Наукового Товариства імені Шевченка.

Г. Мідяна під час виступу на форумі до Всесвітнього дня жінок в науці «Жінка в науці» (м. Львів, 2019 р.)

Г. Мідяна з колегами: дійсним членом НТШ М. Ковбуз, членом НТШ О. Герцик, дійсним членом НТШ, заступницею голови НТШ та організатором форуму до Всесвітнього дня жінок в науці «Жінка в науці» Л. Бойчишин у Будинку вчених (м. Львів, 2019 р.)

Як вдячна учениця і справжній патріот Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України завжди дбає про добру і світлу пам'ять своїх попередників. За її ініціативою спільно з Науковим товариством імені Т. Г. Шевченка неодноразово проводилися урочисті академії, присвячені світлій пам'яті ініціатора створення нашої організації – академіка АН УРСР, доктора хімічних наук, професора Романа Володимировича Кучера. За її ініціативи і сприяння збережена для науковців Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України і передана у користування наукова бібліотека доктора хімічних наук Романа Григоровича Макітри.

Як людина з відкритою і широкою душею, доброзичлива, інтелігентна, дотепна і приємна у спілкуванні, знайшла відклик в серцях учнів медичного училища центру «Медик», які з особливою теплотою згадують свого наставника і по сьогоднішній день. Любов до педагогіки, дар доступного пояснення складних питань під час читання курсу лекцій з дисципліни «Хімія», цікаве спілкування з студентами, до яких завжди ставилася як до рівних, додають поваги Галині Григорівні як мудрому педагогу і наставнику, якого поважають і завжди згадують з особливою теплотою вдячні учні.

Постійно дбаючи про наукову зміну, Г. Г. Мідяна приділяє велику увагу вихованню молодого покоління дослідників у своїй установі, підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Під її керівництвом працюють аспіранти, які успішно захищають дисертаційні роботи на засіданнях спеціалізованих вчених рад при Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» МОН України.

Галина Мідяна з дійсним членом НТШ, доцентом кафедри фізичної і колоїдної хімії Львівського національного університету імені Івана Франка к.х.н. Мирославою Ковбуз під час конференції «Наукові читання», приуроченої до 25-ої річниці з дня заснування Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України (листопад, 2011 р.).

Багатогранна наукова та науково-організаційна робота Галини Григорівни Мідяної відзначена нагородами та відзнаками різного рівня. Зокрема, вона нагороджена Грамотою Верховної Ради України за заслуги перед Українським народом (2013 р.), Ювілейною Почесною грамотою Президії НАН України до 100-річчя НАН України (2018 р.); має Подяку від ЗНЦ НАН і МОН України за вагомі особисті досягнення в науковій діяльності та активну громадську роботу (2019 р.); є лауреатом «Премії Львівської облдержадміністрації та Львівської обласної ради відомим вченим та знаним фахівцям за вагомий науковий доробок, який сприяє прискоренню соціально-економічних перетворень та розвитку науки в регіоні, державі» (2011 р.); отримала «Подяку Голови обласної державної адміністрації за вагомі досягнення у науковій та науково-організаційній роботі» (2012 р.), подяку міського голови м. Львова «За вагомий внесок в розвиток науки, багатолітню сумлінну науково-організаційну працю та з нагоди Дня науки» (2017 р.); є лауреатом «Премії IARTAS «Golden Fortune» (2011 р.).

Директор, жінка, вдячна донька, любляча дружина, турботлива, дбайлива мати і прекрасна бабуся – таке нелегке покликання, яке вона виконує з гідністю, любов'ю і терпінням... Разом з чоловіком Степаном Мідяним (доцент кафедри біологічної та загальної хімії Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького) народили та виховали двох прекрасних дітей – доньку Ірину (хімік) та сина Романа (програміст). Сьогодні Галина Григорівна вже є бабусею маленького Маркіяна. Час дозвілля завжди проводить в колі найрідніших та найдорожчих їй людей, любить подорожувати теренами України та Європи.

Галина Григорівна є не тільки фахівцем своєї справи, прекрасним адміністратором, а й людиною, яка любить життя в усій його багатогранності, вмє бачити його красу та радіти йому. Харизматичний та успішний керівник, мудрий на-

ставник, який з відповідальністю, ентузіазмом та ініціативністю працює над успішним розвитком Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України, докладає чимало зусиль для вироблення фахової концептуалізації новочасних завдань, постійно дбає про високий імідж своєї рідної Установи у просторі української та світової науки, володіє талантом наукового менеджера, виваженого керівника, особливим вмінням працювати з людьми і винятковою здатністю їх розуміти. Її мрією є бачити своє рідне Відділення ФХГК ІнФОВ ім. Л. М. Литвиненка НАН України у числі найуспішніших організацій, а його співробітників – у числі найбагатших. Ми переконані, що під керівництвом Галини Григорівни Мідяної в нашої організації такий день настане.

Вельмишановна Галино Григорівно! Прийміть щирі, сповнені поваги вітання з нагоди Вашого ювілею з побажаннями міцного здоров'я, особистого щастя, доброго настрою та благополуччя, довгих щасливих років життя, вдосталь посмішок, сонячних днів, вдалих ситуацій, успіху, любові, підтримки, вірних друзів, геніальних ідей, цікавих занять, сили та оптимізму!

Нехай летять собі літа –
нам зупинити їх не вдасться;
Хай буде істина проста:
Чим більше літ – тим більше щастя!
Людської шани зичимо, й тепла,
Достатку й злагоди в родині,
Журба що в безвість відійшла,
А радість жила в кожній днині!

Лілія Базиляк